

Školy se v poslední době výrazně proměňují. Přispěl k tomu určitě i školní rok 2020/21, jehož velkou část strávili žáci doma a vzdělávali se na dálku. To je teď snad minulostí, i nový ministr školství podtrhnul nesporný význam prezenční výuky. Do školy se má prostě chodit.

Co si o tom myslí na Trojském gymnáziu? Reaguje jeho ředitel:

Neztracuji možnost alternativní výuky, klidně i distanční. Loňský školní rok však byl v tomto směru extrémní. Naši svěřenci neztratili tolik v oblasti probírané látky. Problémy však nastaly v jiných sférách, nejvíce se absence docházky do školy jednoznačně podepsala na psychice aktérů vzdělávacího procesu.

Říkáte „aktérů“, máte na mysli i někoho jiného, než samotné studenty?

Ano. Školní proces se realizuje ve známém trojúhelníku: učitel-žák-rodíče. Všechny tři strany nějakým způsobem trpěly. Učitel by měl být v kontaktu se žáky osobně. Jedině tak dokáže vyhodnotit, jak reagují, daleko snáz získá velmi potřebnou zpětnou vazbu a dokáže podstatně lépe využívat formativní hodnocení. Učitelé realizující výuku ze svých domácích prostor neposoudí své žáky ani z poloviny tak, jako by tomu bylo ve škole. Rodiče, aniž by jakkoliv chtěli, se stali druhými učiteli pro své děti. Byli přirozeně první po ruce, na koho se žáci obraceli. Dopad na žáky samotné byl bezesporu největší. Málokdo má v sobě takovou disciplínu, aby v domácím prostředí pracoval stejně, jako ve škole. Představa, že mám na vše podstatně více času, taky na intenzitě plnění úkolů nepřidává. Navíc, když něčemu neporozuměli, nebyli zde hned spolužáci či učitelé, kterých by se mohli zeptat. I u těch nejpilnějších se začaly víc a víc rozvíjet pocity obavy z toho, že nakonec věci nezvládnou.

S jakými potížemi jste se potýkali po návratu dětí zpět do školy?

Nutno si uvědomit, že se do školy nevrátili jen děti, ale i řada učitelů. Většinou si odvykli na pravidelný režim. Všichni byli mnohem dříve unaveni. Co dlouhou dobu velmi chybělo, tedy osobní kontakt, se najednou stalo novou překážkou. Distanční výuka s sebou nesla relativní klid a možnost dobře se soustředit. Najednou se vrátil pracovní ruch, kterému odvykli jak učitelé, tak žáci. Ač byli vyučující nabádáni, aby neměli potřebu absenci hodnocení žáků dohánět mílovými kroky, nedokázali se od většího zkoušení oprostít. Žáci začali pociťovat po počáteční euforii z návratu do školy a setkání s kamarády další změnu, začaly se objevovat pocity zmaru. Výrazně se zhoršily i vzájemné vztahy. Aniž bychom si to přáli, dostavila se podrážděnost.

Jak dlouho to období na Trojském gymnáziu trvalo, mělo i nějaké fatální dopady?

Během jednoho a půl měsíce bylo nezbytné splnit úkoly, na které je obvykle čas půl roku. To nikomu nemůže vyhovovat. K tomu přistoupila ještě nová povinnost testování žáků i učitelů a dalších

zaměstnanců ve škole na COVID. Opravdu vhod přišly letní prázdniny. I po nich se však ještě nějakou dobu projevoval dlouhodobý výpadek chodu školy v pravidelném režimu. Co se týče těch největších dopadů, nezaznamenali jsme naštěstí mnoho případů. Jisté procento neúspěšných však bylo, a to jak u maturitní zkoušky (především v profilové – školní části), tak v případě standardního studia. Někteří jedinci nakonec nezvládli opravné zkoušky a nepostoupili do vyšších ročníků.

Dali jste jim šanci ročník opakovat?

Většinou ano, ne vždy to však je z kapacitních důvodů možné. Snažili jsme se postupovat maximálně citlivě a odpovědně. Žák, který opakuje ročník na stejné škole, není většinou v nové třídě v dobré pozici. Pokud si to však sám přeje a je odhodlán svůj předchozí neúspěch odčinit, je důležité mu pomoci. Nesmíme však zapomínat na všechny ostatní ve třídě. Právě neúměrné zvyšování počtu žáků ve třídě bývá někdy důvodem, že o odchodu ze školy začnou přemýšlet právě nejlepší studenti.

Je možné takovým situacím předcházet?

Rozhodně se o to snažíme. V tomto směru vnímáme zprávu České školní inspekce. V ní se píše, co stojí za úspěchem dobrých škol. Dá se říct, že je to poměrně jednoduchý recept. Mnohem složitější však je podle něho „vařit“.

V čem spočívá?

Skládá se ze tří pilířů – vedení školy, spolupráce s důvěrou a samotné výuky s vysokou mírou individualizace.

Mohl byste ony pilíře rozvést ve vztahu k Trojskému gymnáziu?

Důležitá je dlouhodobá koncepce, ideální je, když má šanci po delší dobu ji realizovat jeden ředitel. Gymnázium v Troji řídím s malou přestávkou přes 20 let. Za tu dobu jsem se mohl poučit z vlastních chyb, koneckonců „práce s chybou“ patří mezi doporučované metody ve výuce. Dřív jsem dlouho váhal, když se jednalo o nutnost personální změny. Pokud někdo není ochoten sdílet čitelnou vizi školy, je mi dnes jasné, že není nač čekat. Spolupráce není důležitá jen mezi učiteli. Nelze opomíjet rodiče. Je potřebné správně vyhodnotit jejich názory a nebát se občasných kritik. Je z velké většiny míněna dobře, rodiče mají přece zájem na kvalitním vzdělání svých dětí, přičemž důvěru svěřili právě Trojskému gymnáziu. Ve školním kurikulu stojí, že jsme gymnázium rodinného typu s individuálním přístupem. S tím souvisí metody, které ve výuce využíváme. Jde nám především o atmosféru a zapojení všech. Jsme malá škola, v každém ročníku máme jen jednu třídu a není tedy možné, aby učitelé „kopírovali“ své hodiny. Každá hodina je jiná, předem promyšlená, důkladně připravená. Je nutno reagovat na reálné schopnosti žáků, podporovat jejich sebevědomí a motivaci se něco nového dozvědět. Dnes už nestačí jen tabule a křída, rozvoj digitálních a dalších kompetencí je zcela nezbytný. Učitel je hercem na jevišti, musí zaujmout, pak je ve škole příjemně.

Díky, přejeme mnoho spokojených a úspěšných žáků, všem učitelům radost z tvůrčí práce.

Mgr. Radim Jendřejas, MBA
ředitel

**DO ŠKOLY SE
MÁ PROSTĚ
CHODIT**